

**Sprawozdanie z działań podjętych w roku 2022 w oparciu o
„Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów
na lata 2018-2022”**

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 roku, poz. 2268 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „ opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Uchwałą Nr 0007.475.2018 z dnia 16.01.2018 r została przyjęta „Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022”. Zawarte zostały w niej najważniejsze cele strategiczne, które mają wpłynąć na poprawę warunków życia społeczności lokalnej. Założenia Strategii realizowane są poprzez różnego typu działania instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego i gospodarczego gminy. Realizacja Strategii koordynowana jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie przy współpracy z wydziałami Urzędu Miejskiego w Sulechowie działającymi w obszarze pomocy społecznej.

Zawarte w sprawozdaniu działania były podejmowane w 2022 roku w oparciu o cele zawarte w „Strategii...”.

I. Pomoc społeczna i polityka prorodzinna

„Profesjonalna i kompleksowa pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych”

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Głównym realizatorem zadań z obszaru pomocy społecznej w Gminie Sulechów jest Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS). Ze świadczeń pomocy społecznej (świadczenia pieniężne, rzeczowe, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi świadczone w Centrum Usług Socjalnych, praca socjalna, poradnictwo prawne, rodzinne, opiekuńczo-wychowawcze) w 2022 roku skorzystało 1299 rodzin.

Pomoc finansowa, rzeczowa

Świadczenia pieniężne, rzeczowe, usługi skierowane są do osób i rodzin, u których stwierdzono ubóstwo i związaną z nim bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Przyczyny trudnej sytuacji życiowej osób objętych pomocą OPS wynikają z bezrobocia, długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Szczególną pieczę objęte są rodziny wielodzietne i niepełne, a także osoby w podeszłym wieku oraz niepełnosprawne.

Pomoc finansowa udzielana w 2022 roku miała na celu wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia niezbędnych potrzeb bytowych. W celu przeciwdziałania zadłużania się rodzin, czego konsekwencją może być eksmisja z lokalu mieszkalnego lub odcięcie podstawowych mediów dofinansowano opłaty mieszkaniowe, w tym: czynsz, gaz, energię elektryczną, opał, wodę. Środki finansowe przeznaczano również na potrzeby z zakresu zakupu leków, środków medycznych czy też dojazdów do placówek służby zdrowia, co dało osobom potrzebującym możliwość systematycznego leczenia i ograniczyło skutki długotrwałej choroby. Zasiłki pieniężne pozwoliły zabezpieczyć dzieci i młodzież w artykuły szkolne, a wszystkich członków rodzin w odpowiednią do pory roku odzież i obuwie. W niektórych przypadkach udzielano pomocy na odnowienie mieszkania lub wyposażenia w niezbędny sprzęt gospodarstwa domowego. Z analizy wynika, iż ilość świadczeń pieniężnych w stosunku do roku 2021 (4 211) uległa znacznemu spadkowi i wyniosła 3 716. Liczba świadczeń niepieniężnych w stosunku do 2021 roku (43 960) uległa wzrostowi i wyniosła 44 592.

W ramach przyznanych świadczeń w roku 2022 zrealizowano następujące świadczenia:

a) ze środków finansowych gminy:

- przyznano zasiłki celowe dla 103 rodzin na kwotę 54 801,92zł
- przyznano specjalne zasiłki celowe dla 50 rodzin na kwotę 18 905,00zł
- pokryto koszty opłat mieszkaniowych dla 12 rodzin na kwotę 4 268,56zł (energia, gaz, czynsz)
- przyznano talony dla 4 rodzin na kwotę 350,00zł
- pokryto koszty pobytu w schronisku, noclegowni dla 12 osób na kwotę 34 255,00zł
- dofinansowano koszty pobytu i wyżywienia w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla 3 dorosłych osób na kwotę 19 989,70zł
- dofinansowano koszty zakupu posiłków dzieci i młodzieży oraz koszty posiłków osób dorosłych z częściową odpłatnością na kwotę 29 876,28zł

b) z budżetu rządowego przyznano :

- zasiłki stałe dla 89 osób na kwotę 502 745,24zł
- zasiłki okresowe dla 144 rodzin na kwotę 201 077,74zł

w tym

- 1) w formie talonów żywnościowych dla 5 rodzin na kwotę 4 100,00zł
- 2) przelewów na konta zakładu energetycznego, gazowniczego, zarządcy mieszkania itp. dla 8 rodzin w kwocie 15 551,19zł

Ograniczenie pomocy do formy niepieniężnej tj. talonów żywnościowych, przelewów na pokrycie kosztów mieszkaniowych stosuje się w przypadku osób, które wykorzystują przyznane świadczenie niezgodnie z przeznaczeniem lub je marnotrawią.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, obywatelowi tego państwa przebywającemu na terytorium polski, którego pobyt jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL zostało przyznane :

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę - świadczenie zostało wypłacone dla 1 310 osób na kwotę 393 000,00 zł ,
- bezpłatna pomoc psychologiczna – świadczenie zostało przyznane dla 8 osób na kwotę 4 620,00 zł

Dożywianie

Istotnym elementem wsparcia realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej są świadczenia w postaci dożywiania osób i rodzin, a w szczególności dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem oraz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych. Ten typ pomocy pozwala zniwelować zjawisko niedożywienia oraz zapobiega ewentualnym jego skutkom zdrowotnym. Świadczenia przyznawano w formie posiłków, a w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku, rodziny otrzymywały pomoc finansową na zakup żywności.

W 2022 roku w ramach takiej pomocy przyznano:

- zasiłki celowe na żywność 2 037 świadczeń na kwotę 203 700,00zł
- posiłki 11 164 świadczeń na kwotę 73 318,23 zł

Łączna kwota wydatków na dożywianie to 277 018,23zł. Koszt poniesiony przez gminę na realizację tego zadania wyniósł 110 807,29zł. Pozostałą kwotę 166 210,94 zł pokryła dotacja rządowa.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, obywatelowi tego państwa przebywającemu na terytorium polski, którego pobyt jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL zostało przyznane świadczenie z pomocy społecznej w formie:

- zapewnienia jednego gorącego posiłku dla dzieci w szkole lub oddziale przedszkolnym –

świadczenie zostało przyznane dla 132 dzieci na kwotę 23 228,64zł

- zasiłku celowego na zapewnienie wyżywienia dzieci w przedszkolu – świadczenie zostało przyznane dla 23 dzieci na kwotę 12 439,00 zł

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie współpracował z Parafialnymi Zespołami Caritas przy Parafiach w Sulechowie w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Podprogram 2021 finansowanego ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa. Pracownicy socjalni wydali 218 skierowań, w tym 45 dla obywateli Ukrainy na podstawie których rodziny z gminy Sulechów otrzymały pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Podprogram 2021. Od września 2022 roku realizowany był również Podprogram 2021 PLUS i do dnia 30 grudnia 2022 roku zostały wydane 82 skierowania, w tym 7 dla obywateli Ukrainy.

Bezdomni

Kolejną grupą wymagającą wsparcia są osoby bezdomne. W 2022 roku 20 osób bezdomnych otrzymało pomoc m.in. w formie schronienia, wyżywienia. W ramach pracy socjalnej poczyniono starania w celu pozyskania dla tych osób lokali socjalnych lub umieszczenia ich w schronisku lub noclegowni. 12 bezdomnym opłacono pobyt w schroniskach. Koszt tych świadczeń to kwota 34 255,00zł. Wszystkie osoby bezdomne zostały objęte działaniami w ramach pracy socjalnej, której celem było zmotywowanie do zmiany stylu życia i wyjścia z bezdomności. Szczególnie intensywne działania podejmowano w okresie zimowym. Pracownicy socjalni wspólnie ze Strażą Miejską i Policją odwiedzali miejsca gdzie przebywali bezdomni, oferowano im różnego rodzaju pomoc: żywność, odzież, miejsce noclegowe, posiłki i pomoc finansową na żywność, leki, środki czystości oraz na dojazd do schroniska. W wyniku systematycznego działania wyżej wymienionych służb udało się umieścić w schronisku lub noclegowni 12 osób, 5 osób stanowczo odmówiło pomocy w formie schronienia.

Usługi opiekuńcze w ośrodkach wsparcia i w miejscu zamieszkania

Osoby, które z powodu wieku, choroby wymagają pomocy innych osób w miejscu zamieszkania otrzymują pomoc w formie usług opiekuńczych. Czynności związane z opieką wykonywane są przez wykwalifikowane opiekunki domowe. Pomocą tego typu w 2022 roku objętych zostało 89 osób, które skorzystały z 15 568 godzin usługowych, koszt 482 677,72zł. Ilość godzin opieki i zakres czynności opiekunki domowej ustalany jest indywidualnie dla każdego chorego z uwzględnieniem jego stanu zdrowia oraz potrzeb w zakresie opieki. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były dla 8 podopiecznych. Przyznane usługi realizowane były przez Centrum Medyczne w Sulechowie, Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Psychiatrycznej „RELACJA”

w Zielonej Górze, Fundacja „PODKÓWKA” w Chociulach i były częściowo odpłatne. Odpłatność ustalana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2005 roku Nr 189 poz. 1598). Wykonano 1 224 godziny usług koszt 147 141,00 zł.

Pomoc w formie usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym, emerytom, rencistom, którzy wymagają częściowej opieki lub pomocy zapewnia również działający w ramach OPS Dom Dziennego Pobytu. Z pobytu w 2022 roku skorzystało 59 osób. Uczestnicy zajęć mają możliwość spędzania wolnego czasu w różnorodnych sekcjach oraz rozwijania zainteresowań kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych. Aktywne funkcjonowanie w środowisku lokalnym pozwala zniwelować poczucie izolacji społecznej i wpływa korzystnie na samopoczucie starszej osoby. Osoby z zaburzeniami psychicznymi i upośledzeniem umysłowym zostały objęte opieką Środowiskowego Domu Samopomocy. Z zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych korzystało 38 osób. Działalność ŚDS finansowana jest z budżetu rządowego. Ośrodek pomaga również osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby, dla których pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca. W tej sytuacji beneficjenci pomocy społecznej kierowani są do domu pomocy społecznej. W 2022 roku opłacano pobyt 52 osobom w domach pomocy społecznej na kwotę 1 691 713,69zł.

Pomoc dla dzieci i młodzieży

W ramach wsparcia rodzin świadczona jest pomoc dla dzieci i młodzieży. Usługi opiekuńczo-wychowawcze zapewnia Żłobek „Stokrotkowo”. Podejmowane tam działania mają na celu umożliwienie prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i umysłowego dzieci do lat 3. Zapewnienie opieki dziecku umożliwia rodzicom podjęcie pracy, co wpływa na polepszenie sytuacji materialnej rodziny. W 2022 z usług w/w placówki korzystało 151 dzieci.

Od 1 sierpnia 2015 roku tutaj. Ośrodek przejął realizację zadań wynikających z ustawy o systemie oświaty – pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym w formie stypendium i zasiłku szkolnego.

Liczba uczniów otrzymujących stypendium

w okresie	I - VI -	44	na kwotę	24 155,20 zł
	IX-XII -	61	na kwotę	27 056,80 zł

Liczba uczniów otrzymujących zasiłek szkolny

w okresie I-VI – 1 na kwotę 496,00 zł

z tego 80% kosztów to dotacja rządowa.

Zapobieganie i ograniczenie marginalizacji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W celu wzmocnienia roli i funkcji rodzin, szczególnie tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zatrudniono asystentów rodziny. W ramach swojej pracy asystenci prowadzili pracę z 36 rodzinami, w celu określenia przyczyny kryzysu w rodzinie, sporządzenia planu pracy oraz dążenia do reintegracji rodziny. Asystenci monitorowali również sytuację rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej. Rodzinom tym asystenci udzielili pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, wspierali ich aktywność społeczną, motywowali do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Ich spostrzeżenia w formie sprawozdań o sytuacji rodziny stanowią jeden z elementów, który ma wpływ na decyzję sądu w sprawie możliwości sprawowania władzy rodzicielskiej oraz powrotu dzieci do swojej rodziny.

W 2022 roku realizowany był program rządowy „Opieka wytchnieniowa – edycja 2022”. Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa miała za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem dla siebie, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej miała służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogli wykonywać swoich obowiązków. Realizowana była w formie usług pobytu dziennego w wymiarze do 240 godzin jak i pobytu całodobowego w wymiarze do 14 dni.

Z tej formy pomocy skorzystało 14 rodzin - koszt 279 827,43 zł

Dofinansowanie opłat mieszkaniowych

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie udziela osobom uprawnionym do pomocy w formie dodatków mieszkaniowych, które wpływają na zmniejszenie obciążenia budżetów rodzin z niskimi dochodami opłatami związanymi z utrzymaniem mieszkania. W roku 2022 wypłacono 2 334 dodatki mieszkaniowe na kwotę 534 228,82 zł oraz 394 dodatki energetyczne na kwotę 6 337,20zł. W związku z wejściem w życie ustawy o dodatku osłonowym wypata dodatku energetycznego nastąpiła w sytuacji złożenia wniosku w grudniu 2021 roku i była wypacana do czerwca 2022 r

Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy to świadczenie pieniężne, które miało na celu zapewnienie wsparcia finansowego osobom o niskich dochodach, a także uchronić ich przed ubóstwem energetycznym.

Dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 400/500 zł * dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 600/750 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 850 zł/1062,50 zł* dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób
- 1150 zł/ 1437,50 zł* przy założeniu, że dochód nie przekroczy 1500 złotych miesięcznie na osobę w gospodarstwie wieloosobowym i 2 100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym

*Kwota dofinansowania była uzależniona od źródła ogrzewania. Wyższe świadczenie mogły otrzymać osoby, które używały do ogrzewania węgla lub paliwa węglopochodnego. Dodatek osłonowy mógł być przyznany również, gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu przekraczała kryterium. Wypłacana była wtedy różnica między kwotą dodatku osłonowego, a kwotą, o którą został przekroczony miesięczny dochód.

Z tej formy pomocy skorzystały 2 322 gospodarstwa domowe – koszt 1 422 598,67zł .

Świadczenia rodzinne

Ośrodek zajmuje się również realizacją zadań w zakresie świadczeń rodzinnych. W skład tych świadczeń wchodzi: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Łącznie udzielono 34 625 świadczeń na kwotę 12 603 984,18 zł w tym:

- świadczenia rodzinne z dodatkami : 32 615 świadczeń na kwotę 11 820 917,08 zł
- fundusz alimentacyjny : 1 893 świadczenia na kwotę 702 486,18zł
- zasiłki dla opiekunów wraz ze składką społeczną :
90 świadczeń na kwotę 39 580,92zł
- program „Za Życiem” : 4 świadczenia na kwotę 16 000,00zł
- jednorazowe świadczenia pieniężne z tytułu urodzenia dziecka :
23 świadczenia na kwotę 25 000,00zł

Świadczenie wychowawcze 500+

Od 1 kwietnia 2016r Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016r o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Na podstawie wskazanej ustawy organ przyznaje osobom uprawnionym świadczenie wychowawcze. Świadczenie to przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Wysokość świadczenia to 500,-zł miesięcznie na dziecko. Do 30 czerwca

2019 świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko uzależnione było od dochodu rodziny, a od 1 lipca w wyniku zmiany ustawy – świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko w rodzinie do ukończenia przez nie 18 roku życia, niezależnie od dochodu rodziny. W 2022 roku organ przyznał i wypłacił 23 195 świadczeń na kwotę 11 555 366,10zł.

Dodatek węglowy oraz dla gospodarstw domowych w związku z korzystaniem z niektórych źródeł ciepła.

Od sierpnia 2022r. Tut. OPS realizował ustawę o dodatku węglowym. W omawianym okresie przyznano i wypłacono dodatek węglowy dla 2 104 gospodarstw domowych na kwotę 6 312 000,00 zł.

Natomiast od września 2022r. realizował ustawę o dodatku dla gospodarstw domowych w związku z korzystaniem z niektórych źródeł ciepła.

W 2022r wypłacono dodatki 546 gospodarstwom domowym na kwotę 929 000,00 zł.

Zintegrowana pomoc w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej

Oprócz świadczeń pieniężnych, rzeczowych oraz usługowych ważną rolę w działaniach na rzecz rodziny odgrywa praca socjalna i poradnictwo. W celu rozwiązywania problemów rodzin dotkniętych przemocą powołano Zespół Interdyscyplinarny, w ramach którego 129 grup roboczych składających się z pracownika socjalnego i policjanta oraz zapraszanych do współpracy kuratorów i pedagogów szkolnych podejmowało wspólne działania w tym zakresie. Posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego w pełnym składzie odbyło się 5 razy.

Reintegracja zawodowa

W ramach umowy partnerskiej na rzecz realizacji Projektu „Lepsze jutro” zawartego pomiędzy miastem Zielona Góra a Gminą Sulechów osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym zostały skierowane przez OPS w Sulechowie do Centrum Integracji Społecznej w Zielonej Górze w celu zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych. W 2022 roku z terenu Gminy Sulechów uczestnikami zajęć w CIS w Zielonej Górze zostało 27 osób.

II. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

„Przeciwdziałanie i usuwanie skutków nadużywania alkoholu i narkotyków”

1. Cel strategiczny „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022”

Wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Cel operacyjny „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022”

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

W roku 2022 realizacja ww. celów nastąpiła poprzez realizację:

- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022,
- spójnych z powyższymi celami zadań wynikających z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2022 próbowano działania zmierzające do zmotywowania osób nadużywających alkoholu bądź pijących szkodliwie do zaprzestania picia lub do podjęcia leczenia.

Zapewniono mieszkańcom gminy bezpłatną pomoc oraz bezpłatną informację udzielaną przez pracowników Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień, zatrudniono specjalistów, instruktorów terapii uzależnień, mediatora oraz psychologa, finansowano działalność gminnych świetlic środowiskowych oraz finansowano szkolne programy profilaktyczne.

Cel operacyjny „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022” realizowany był w 2022 r. poprzez:

- Profilaktykę prowadzoną przez Szkoły Podstawowe z Gminy Sulechów.
- Zatrudnionych przez biuro specjalistów i instruktorów uzależnień, psychologa oraz mediatora.
- Sulechowski Dom Kultury realizujący zajęcia wychowawczo - profilaktyczne oraz inne zajęcia świetlicowe mające na celu zorganizowanie czasu wolnego dzieciom w miejscowościach gminnych: Brody, Buków, Głogusz, Cigacice, Kije, Klępsk, Mozów, Pomorsko.
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie.
- Wprowadzenie uchwał oraz ich realizację.

Profilaktyka w szkołach podstawowych Gminy Sulechów

Lp.	Nazwa placówki	Programy rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom	Programy profilaktyczne
1.	Szkoła Podstawowa w Brodach		1440 zł „Konflikt -przedstawiam, słucham, negocjuję” „Agresja i przemoc rówieśnicza” zrealizowane przez Polskie Centrum Profilaktyki
2.	Szkoła Podstawowa w Bukowie	4600 zł „Unplugged” zrealizowane przez Centrum profilaktyki i reedukacji Atelier	
3.	Szkoła Podstawowa w Cigacicach		4000 zł realizacja programów promocji zdrowia psychicznego "Silna mała mrówiaczka" "Tomek i Czarny kruk" "Trening kreatywności" "Tolerancja i szacunek" "Złość da ci w kość " Nie bój się lęku" "Zaplątani w sieci" zrealizowane przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce
4.	Szkoła Podstawowa w Kalsku	1500 zł „DEBATA,, zrealizowane przez Ośrodek Profilaktyki i terapii Uzależnień w Bogucinie	
5.	Szkoła Podstawowa w Kijach		870 zł „Stop przemocy” „Słowa które ranią i krzywdzą innych” zrealizowane przez DIALOG Centrum Edukacji i Profilaktyki
6.	Szkoła Podstawowa nr 1	3700 zł „ Archipelag skarbów” zrealizowane przez SAPIENTA Pracownia profilaktyki Marcin Mądry	2250 zł ”Zajęcia integracyjne dla dzieci i młodzieży a także uczniów z Ukrainy „DIALOG Centrum Edukacji i Profilaktyki z Krakowa”
7.	Szkoła Podstawowa nr 3		3150 zł „Komunikacja interpersonalna w zespole klasowym”, „Stop cyberprzemocy,, ”Asertywność, umiem mówić nie w sytuacjach ryzykownych” , „Profilaktyka zachowań ryzykownych” zrealizowane przez Polskie Centrum Profilaktyki 2700 zł „Asertywność umiem mówić „nie” w sytuacjach agresywnych” „Marihuana i inne substancje psychoaktywne „
8.	Szkoła Podstawowa nr 2	Nie korzystano z propozycji dofinansowania	Nie skorzystano z propozycji dofinansowania
9.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	7000 zł „ Ars czyli jak dbać o miłość” K. Wojcieszek zrealizowane przez Centrum profilaktyki i reedukacji Atelier	
10.	Liceum Ogólnokształcące		4050 zł „Bez stresu”” Nie bój się lęku” „Smutno że aż boli” zrealizowane przez Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce 6500 zł realizacja programów promocji zdrowia psychicznego „Słuchaj sobą” „Trening redukcji stresu” „jestem wolny mam przewagę „

Specjaliści i instruktorzy uzależnień, psycholog, mediator, udzielali porad i konsultacji (w tym uwzględnione porady telefoniczne) w:

poniedziałki od godz. 15.00 do 20.00 terapeuta uzależnień od alkoholu, we wtorki od godz. 14.00 do 19.00 psycholog, w środy od godz. 15.00 do 20.00 terapeuta uzależnień od alkoholu, w czwartki od godz. 16.00 do 19.00 w każdy I czwartek miesiąca terapeuta dla osób współuzależnionych oraz od godz. 15.00 do 20.00 w każdy II i IV czwartek miesiąca mediator, w piątki od godz. 15.00 do 20.00 terapeuta uzależnień od narkotyków.

	Terapeuci	Dyżury	Liczba udzielonych porad w 2020	Liczba udzielonych porad w 2021	Liczba udzielonych porad w 2022	Zakres umowy
1.	Instruktor terapii uzależnień	Poniedziałek 15.00 -20.00	221	403	377	Udzielanie osobom zainteresowanym, osobiście i telefonicznie, informacji dotyczących choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi. Porady dotyczą osób uzależnionych oraz współuzależnionych.
2.	Specjalista psychoterapii uzależnień	Środa 15.00-20.00	540	448	480	Udzielanie osobom zainteresowanym, osobiście i telefonicznie, informacji dotyczących choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi. Porady dotyczą osób uzależnionych oraz współuzależnionych.
3.	Specjalista terapii uzależnień	I czwartek miesiąca 16.00-19.00	129	168	94	Udzielanie porad na temat możliwości przezwyciężenia uzależnienia od alkoholu i postępowania wobec osoby uzależnionej, udzielanie pomocy terapeutycznej osobom współuzależnionym w rozwiązywaniu specyficznych problemów rodzinnych, udzielanie wsparcia psychicznego osobom współuzależnionym poprzez rozmowy indywidualne i spotkania grupowe, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w profesjonalnych placówkach stacjonarnych, przedstawianie modelu funkcjonowania rodziny dotkniętej uzależnieniem, udzielanie porad w zakresie wychowania dzieci i ich ochrony przed skutkami nadużywania alkoholu w rodzinie.
4	Specjalista terapii uzależnień	Piątek 15.00-20.00	186	155	236	Konsultacje i poradnictwo dla: -osób dorosłych oraz nieletnich uzależnionych od środków psychoaktywnych -osób dorosłych oraz nieletnich zagrożonych uzależnieniem -osób współuzależnionych
5	Psycholog	II i III Poniedziałek miesiąca 14.00-19.00 Wtorek 14.00-19.00	305	340	329	Udzielanie indywidualnych konsultacji - porad psychologicznych dla dorosłych, zwłaszcza z rodzin gdzie występuje problem uzależnień i przemocy, przeprowadzanie diagnozy psychologicznej pod kątem przemocy domowej, seksualnej, fizycznej i emocjonalnej, przeprowadzanie diagnozy i terapii sprawców przemocy, zwłaszcza przemocy seksualnej i domowej, terapia indywidualna dla dorosłych i małoletnich ofiar przemocy, praca z rodziną, w której występuje problem alkoholowy i przemoc, podejmowanie interwencji kryzysowej i monitorowanie jej przebiegu, współpraca z innymi instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w pomoc pacjentom objętym opieką psychologiczną, prowadzenie dokumentacji pacjentów oraz prowadzonych na ich rzecz działań (konsultacji, terapii, interwencji) - wg obowiązujących standardów.

6	Mediator	II i IV czwartek miesiąca 15.00- 20.00	140	162	216	Wspomaganie rodzin w sytuacjach kryzysowych, pomoc rodzinie w zachowaniu i rozwoju więzi emocjonalnych (uczenie prawidłowego kontaktu i sposobów wychodzenia z zagrożeń). Pomoc w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych i kryzysowych oraz rozwiązywaniu problemów bytowych, Przedstawienie modelu funkcjonowania rodziny dotkniętej uzależnieniem. Udzielanie porad w zakresie wychowania dzieci i ich ochrony przed skutkami nadużywania alkoholu lub narkotyków w rodzinie, Reagowanie w sytuacjach kryzysowych wynikających z nadużywania alkoholu lub narkotyków przez członków rodzin osób uzależnionych oraz współuzależnionych, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w profesjonalnych placówkach stacjonarnych.
---	-----------------	--	------------	------------	------------	--

Gminne świetlice środowiskowe

W roku 2022 funkcjonowało 9 świetlic środowiskowych:

- środowiskowe świetlice wiejskie w: Brodach, Bukowie, Cigacicach, Kijach, Klępsku, Mozowie, Głoguszu i Pomorsku, których prowadzenie zlecono Sulechowskiemu Domowi Kultury.

Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień

Do zadań pracowników Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w roku 2022 należało w szczególności:

- opracowywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, ich realizacja, koordynacja oraz sporządzanie sprawozdań i raportów z ich realizacji;
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
 - udzielanie porad i konsultacji dotyczących choroby alkoholowej i innych uzależnień (w tym od narkotyków i uzależnień behawioralnych) oraz możliwości ich leczenia
- Pracownicy Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w ramach rozmów „pierwszego kontaktu” w roku 2022 **przeprowadziło 182** rozmów z osobami potrzebującymi pomocy;
- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
 - udzielanie wsparcia osobom uzależnionym oraz osobom współuzależnionym w trakcie leczenia, jak również po jego zakończeniu;
 - prowadzenie akcji informacyjnej na temat ruchów samopomocowych i pomoc w organizowaniu i prowadzeniu grup wsparcia oraz pomocy terapeutycznej;
 - wprowadzanie lokalnych inicjatyw z dziedziny profilaktyki i rozwiązywania problemów

alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;

h) współpraca z jednostkami oświatowymi, organizacjami i osobami fizycznymi działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w zakresie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej wśród młodzieży, dotyczącej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;

i) wdrażanie i przeprowadzanie na terenie gminy ogólnopolskich i regionalnych kampanii profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz propagowanie zdrowego stylu życia;

j) obsługa organizacyjna szkoleń i konferencji organizowanych przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień;

k) przygotowywanie rocznych sprawozdań z realizacji programów;

l) prowadzenie obsługi administracyjno-kancelaryjnej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie

Komisja działała na podstawie na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie ul. Jana Pawła II 52 przy Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w drugą i trzecią środę miesiąca oraz w każdy piątek w miesiącu, przy czym w środy odbywała się komisja motywująca od godziny 14.00 do 17.00 a w piątek dyżury dla mieszkańców Gminy Sulechów od godziny 15.00 do godziny 18.00.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła w 2022 r.:

- 23 posiedzeń głównych w pełnym składzie osobowym których celem była analiza teczek osobowych klientów zawierających dane wrażliwe pod kątem dalszych działań wobec klienta zgłoszonego do GKRPA, z każdego posiedzenia sporządzane są protokoły zestawieniowe,
- 24 posiedzeń motywujących klientów do zaprzestania nadużywania alkoholu- na spotkania zapraszane są osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin, z każdego posiedzenia sporządzane są protokoły ze spotkań indywidualnych przy każdej rozmowie

z uczestnikiem postępowania bądź świadkiem, które są wpinane do akt osobowych osób zgłoszonych do komisji i są danymi wrażliwymi,

- 47 dyżurów piątkowych- motywujących klientów do zaprzestania nadużywania alkoholu, udzielanie osobom informacji na temat możliwości podjęcia leczenia, form współpracy z terapeutami i psychologiem, placówkach terapii odwykowej, procedurach leczenia odwykowego, z każdego dyżuru sporządzane są protokoły ze spotkań indywidualnych przy każdej rozmowie z uczestnikiem postępowania bądź świadkiem, które są wpinane do akt osobowych osób zgłoszonych do komisji i są danymi wrażliwymi.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach kontroli zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- zaopiniowano 30 wniosków w formie postanowienia o udzielenie zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz przekierowano postanowienia do Urzędu Miejskiego w Sulechowie w toku dalszej procedury,
- przeprowadziła 1 kontrolę sklepu sprzedającego napoje alkoholowe oraz zwróciła się do Burmistrza Sulechowa o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rynek alkoholowy w gminie Sulechów

W gminie Sulechów obowiązujące są trzy uchwały Rady Miejskiej w Sulechowie dotyczące sprzedaży napojów alkoholowych:

- w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Sulechów z dnia 21 sierpnia 2018 roku,

Podział wg. zawartości alkoholu	Limity zezwoleń (wg. uchwały)		Wykorzystane na dzień 31 grudnia 2021 r.	Wykorzystane na dzień 31 grudnia 2022 r.
Do 4.5 % oraz piwo	W miejscu sprzedaży (gastronomia)	30 zezwoleń	Łącznie: 85	25
Do 18% z wyjątkiem piwa		25 zezwoleń		22
Powyżej 18%		30 zezwoleń		15
Do 4,5 % oraz piwo		61 zezwoleń	Łącznie: 194	48

Do 18% z wyjątkiem piwa	Poza miejscem sprzedaży (sklepy)	59 zezwoleń		51
Powyżej 18%		56 zezwoleń		45

- w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Sulechów z dnia 21 sierpnia 2018r.,
- w sprawie ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Sulechów z dnia 18 stycznia 2022 roku.

Trzeba by w tym miejscu zaznaczyć że wg dzielnicowych, w momencie wprowadzenia uchwały o ograniczeniu w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych w sposób znaczny i odczuwalny spadła ilość interwencji związanych ze zdarzeniami pod wpływem alkoholu w godzinach nocnych . Opinię taką wyrażają również mieszkańcy ulic sąsiadujących z punktami sprzedaży napojów alkoholowych.

Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych

Problem uzależnień w gminie Sulechów

Głównym celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących zagadnienia związane z spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia, zagadnienia związane z używaniem substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki i dopalacze, zagadnienia związane z przemocą w rodzinie oraz odnoszące się do uzależnień behawioralnych.

Badanie przeprowadzono na przełomie maja i czerwca 2022 r. poprzez badanie ankietowe wśród **137** dorosłych mieszkańców miasta, oraz **723** uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Głównym celem badania było zdiagnozowanie skali zjawiska używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Raport składa się z czterech rozdziałów. Pierwszy z nich ma charakter metodologiczny i zostały w nich przedstawione cele projektu, a także wykorzystane metody badawcze. W dwóch następnych rozdziałach przedstawiono wyniki badań bezpośrednich z mieszkańcami Sulechowa oraz uczniami szkół z terenu Sulechowa.

Badanie zrealizowano w 10 szkołach znajdujących się na terenie gminy Sulechów.

Najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Sulechowie - 198 na drugim miejscu pod tym względem znajdują się uczniowie z Liceum Ogólnokształcącego w Sulechowie – 171, natomiast na trzecim uczniowie z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sulechowie – 99.

W dalszej kolejności wyniki kształtują się następująco: 97 kwestionariuszy wypełnili uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 1, 38 ze Szkoły Podstawowej nr 2, 33 ze Szkoły Podstawowej w Cigacicach, 24 ze Szkoły Podstawowej w Kijach, 20 ze Szkoły Podstawowej w Bukowie, 17 ze Szkoły Podstawowej Kalsku, a 15 ze Szkoły Podstawowej w Brodach.

WYNIKI BADANIA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

W badaniu 69% stanowiły kobiety, a 31% mężczyźni. Najlicniejszą grupę badanych stanowiły osoby w wieku 34-44 lat (26%) oraz 18-24 lat (25%). Najmniej liczna okazała się grupa osób w wieku 64 lat i więcej (4%). Z grupy badanych 69% osób ma wykształcenie wyższe. 12% osób ma wykształcenie średnie ogólnokształcące. Po 4% respondentów ma wykształcenie gimnazjalne, pomaturalne bądź zasadnicze zawodowe. Aż 69% osób ma stałą pracę. Tylko 7% zalicza się do grupy rencistów, emerytów. Pracę dorywczą posiada 1% badanych, również 1% jest bezrobotnych. W kategorii inne pojawił się staż.

Ponad połowa badanych bardzo dobrze ocenia poziom życia na terenie gminy. Najlepiej ocenione zostały promocja miasta (65%), dostępność usługowo-handlowa (61%) oraz dostęp do sportu i rekreacji (60%). Z całego zestawienia najgorzej wypadły poziom opieki zdrowotnej – 20% mieszkańców oceniło go jako bardzo zły, a 44% jako zły. Aż 28% mieszkańców uważa, że bezpieczeństwo mieszkańców jest na złym poziomie. Podobnie wypadają warunki mieszkaniowe – według 27% badanych są na złym poziomie.

W opinii mieszkańców najważniejszym problemem społecznym występującym na terenie gminy jest alkoholizm (64%). Połowa grupy (50%) wskazuje słaby dostęp do opieki zdrowotnej. Z niżej wymienionych odpowiedzi najrzadziej zaznaczaną odpowiedzią jest ubóstwo (8%), słaby dostęp do pomocy społecznej (9%) oraz przemoc w rodzinie (9%). W kategorii inne pojawia się wandalizm oraz mało atrakcyjny rynek pracy.

W odpowiedzi na pytanie: *Czy w Pan(i)a środowisku, najbliższym otoczeniu znajdują się osoby mające różnego rodzaju problemy będące dla nich i społeczności lokalnej zagrożeniem?* ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienie od alkoholu (33%). Najmniej osób styka się

z osobami uzależnionymi od hazardu (9%). Ponad połowa respondentów nie otacza się osobami uzależnionymi od narkotyków (57%), zażywającymi narkotyki (50%) oraz będącymi osobami doznającymi przemocy ze strony bliskich (50%).

Według sulechowian najgroźniejszym nałogiem zagrażającym życiu jest narkomania (69%). Blisko połowa (49%) uznaje alkoholizm za groźny nałóg. Jako najmniej groźne badani uznają zakupoholizm oraz pracoholizm.

Grupa mieszkańców była bardzo często świadkiem stosowania wyzwisk i poniżania (55%). Duża grupa osób (42%) była świadkiem kontrolowania finansów oraz zabierania przedmiotów (36%). 48% osób dorosłych nigdy nie było świadkiem pozostawienia bez opieki w samotności osoby starszej, niepełnosprawnej lub małoletniej wymagającej stałej opieki, a 37% - stosowania gróźb.

Osoby, które były świadkami stosowania przemocy w rodzinie, najczęściej interweniowały poprzez zwrócenie uwagi (41%). Aż 33% nie zainterweniowało w ogóle. Tylko 4% zdecydowało się na powiadomienie instytucji (respondenci wymienili szkołę oraz prokuraturę).

Największym zaufaniem mieszkańców Sulechowa (39%) odznacza się Ośrodek Pomocy Społecznej oraz policja (37%).

Najwięcej osób (59%) przychyliła się ku stwierdzeniu, iż napoje alkoholowe nie mogą być traktowane tak, jak wszystkie inne towary i powinny podlegać ograniczeniom. 16% grupy trudno jest to stwierdzić.

Uroczystości są najczęstszym powodem, dla którego respondenci decydują się sięgać po alkohol (66%). Dla ponad połowy (59%) stanowi on ucieczkę od problemów oraz przynosi poczucie odprężenia (53%). W kategorii inne pojawiały się odpowiedzi takie jak wzorzec wyniesiony z domu rodzinnego, poprawa nastroju.

Respondenci zgadzają się ze stwierdzeniem, że należy nakładać surowsze kary dla sprzedawców sklepów/lokali sprzedającym alkohol nieletnim (84%). Niewiele mniej uważa również, iż należy zaostrzyć prawo dla osób popełniających przestępstwa pod wpływem alkoholu.

W opinii większości mieszkańców wprowadzenie na terenie gminy ograniczeń sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych było uzasadnione (69%).

Większość mieszkańców nie pamięta, kiedy po raz pierwszy wypijało piwo. Osoby, które pamiętały, najczęściej próbowały w wieku 15-17 lat oraz w wieku pełnoletności (po 17%).

W ciągu ostatnich 12 miesięcy największa grupa wypija 40 piw lub więcej. Kolejno jest: 10-19 piw (22%), 20-39 (14%), 1-2 (13%). Tylko 6% ani razu nie napisało się piwa w przeciągu ostatniego roku.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy najczęściej wino było spożywane 1-2 razy. Po równo (16%) rozkładają się odpowiedzi: ani razu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, 3-5 razy, 6-9 razy.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy mieszkańcy najczęściej spożyli 1-2 napoje alkoholowe (27%). Równie duża grupa (25%) nie spożyła napoju alkoholowego w ogóle.

Spotkania ze znajomymi (59%) oraz spotkania rodzinne (55%) okazały się najczęstszą okazją do spożywania alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Spory procent osób (24%) zażywało go bez żadnej okazji. W kategorii inne pojawiały się wesele oraz urodziny.

Marihuanę lub haszysz próbowało 22% osób. 8% spróbowało od 1 do 2 razy, natomiast 6% - 40 razy lub więcej.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy marihuanę lub haszysz zażyło 50% osób. Aż 23% zrobiło to 40 razy lub więcej. 13% zdecydowało się na zażycie marihuany lub haszyszu od 1 do 2 razy.

W przypadku marihuany i haszyszu większość osób (40%) pamięta w jakim wieku po raz pierwszy je zażywali. Najczęściej inicjacja miała miejsce po ukończeniu pełnoletności (27%). Warto zauważyć, że 10% ankietowanych pierwszy raz zapaliło marihuanę przed 14 rokiem życia.

W grupie ankietowanych mało kto zażywał amfetaminę. Osoby, które się tego podjęły, zrobiły to 1-2 razy w życiu (2%), 3-5 razy (2%).

Ecstasy jest substancją rzadko używaną przez mieszkańców. 95% nigdy jej nie próbowało. Tylko 3% osób próbowało jej od 1 do 2 razy.

Przez ostatnie 12 miesięcy z grupy osób, które zażyły kokainę, 33% nie zrobiło tego ponownie. Można zauważyć skrajności – 17% zażyło kokainę 1-2 razy. Również 17% zrobił to 40 lub więcej razy.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku dopalaczy. 97% mieszkańców nigdy ich nie zażywało. Tylko 1% twierdzi, że zdarzyło mu się zdarzyć dopalacze od 20 do 39 razy.

Większość mieszkańców nie gra w niżej wymieniony gry. Najpopularniejszą grą są zakłady w totalizatorach sportowych (7%). Respondenci rzadko biorą udział w loteriach pieniężnych (19%) oraz w grach liczbowych (19%). Najrzadziej korzystają z salonów gier (3%).

Ankietowani najczęściej wiążą uzależnienie od komputera/Internetu z zerwaniem kontaktów z otoczeniem (73%) oraz pogorszeniem lub zerwaniem relacji rodzinnych (68%). Ponad połowa twierdzi, że ma to również związek z zaburzeniami zdrowia fizycznego i psychicznego (55%) oraz obniżeniem efektywności nauki (53%).

Na szczęście większość mieszkańców (73%) nie doświadczyła przykrych zachowań w Internecie. Osoby, którym zdarzyła się taka sytuacja, najczęściej zaznaczały otrzymywanie przykrych wiadomości (16%), śledzenie w Internecie (13%). W kategorii inne pojawiło się m.in. obrażanie członków rodziny oraz wyzywanie na kanałach głosowych.

Czynnikami ryzyka w powstawaniu zagrożenia uzależnieniami behawioralnymi ankietowani w odpowiedzi na poniższe pytanie najczęściej wskazywali brak wsparcia ze strony rodziców i konflikty w rodzinie (31%). Równie często zaznaczali brak umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami. W opinii mieszkańców najmniejszym czynnikiem ryzyka jest słaba więź ze szkołą (3%).

WYNIKI BADANIA Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

W badaniu wzięło **udział 453 uczniów** ze szkoły podstawowej. 48% stanowiły dziewczynki, a 52% - chłopcy. W przypadku szkół ponadpodstawowych było to **270 uczniów**, z czego 64% to dziewczyny, a 36% chłopcy.

W pytaniu dotyczącym paleniu papierosów, 76% uczniów szkoły podstawowej zadeklarowało, że nigdy tego nie zrobili. W przypadku Liceum Ogólnokształcącego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego jest to już mniejszy procent – 44%. Uczniom szkół ponadpodstawowych zdarzyło się częściej palić papierosy aniżeli uczniom szkoły podstawowej. Aż 1/4 uczniów szkół ponadpodstawowych zapaliła papierosa 40 razy lub więcej. W przypadku szkoły podstawowej – jest to 6%.

Uczniowie szkół średnich częściej spożywali piwo niż uczniowie szkoły podstawowej, co może być związane z wiekiem uczniów. W szkole średniej ponad 1/4 uczniów (26%) wypija 40 piw lub więcej. Również 25% nigdy piwa nie piło. W szkole podstawowej większość uczniów (57%) nie piła piwa nigdy. Pojedyncze próby od 1 do 2 razy podjęło 20% uczniów.

W porównaniu do piwa, wino jest mniej popularne wśród uczniów. Większość uczniów szkoły podstawowej (70%) nigdy go nie próbowała, za to 20% próbowała od 1 do 2 razy. Uczniowie

szkół średnich chętniej sięgali po wino niż młodsi rówieśnicy. 7% piła wino 40 razy lub więcej, aż 16% piła wino od 3 do 5 razy. 34% starszej młodzieży nie piło wina w ogóle.

Uczniowie szkoły średniej chętniej sięgali po napoje wysokoprocentowe. Prawie 1/5 (19%) deklaruje, że piła tego typu napoje 40 razy lub więcej. W przypadku szkoły podstawowej jest to 4%. Większość (70%) młodzieży z tej szkoły nie piła nigdy napoju wysokoprocentowego, a 15% spróbowało go jednorazowo.

W ciągu ostatniego roku najczęściej uczniów z Liceum Ogólnokształcącego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego wypilo napój wysokoprocentowy od 1 do 2 razy (23%). Podobnie jest w przypadku szkoły podstawowej – 34%. Młodszy uczniowie w blisko 1/3 (28%) nie wypili tego typu napoju w ogóle. W szkole średniej 15% młodzieży wypila od 6 do 9 napojów, natomiast w szkole podstawowej było to zaledwie 3% uczniów.

Uczniom szkoły średniej zdarzyło się upić więcej razy aniżeli uczniom szkoły podstawowej. W szkole ponadpodstawowej 16% osób upiło się od 1 do 2 razy. W szkole podstawowej prawie cała (88%) populacja nigdy tego nie doświadczyła. W szkole średniej jest to nieco gorszy wynik, chociaż dalej powyżej połowy – 58%. Ze wszystkich młodszych uczniów 5% upiło się 1 lub 2.

Uczniowie szkoły podstawowej w zdecydowanej większości (89%) nigdy nie wrócili do domu pod wpływem alkoholu. W przypadku starszych uczniów rozkłada się to po połowie – 44% osób wróciło pod wpływem do domu, natomiast 56% nigdy tego nie doświadczyło

Wśród starszej młodzieży najczęściej osób spożywa alkohol podczas spotkań ze znajomymi (57%), również w przypadku szkoły podstawowej jest to najczęściej wybierana odpowiedź (17%). Nieco rzadziej uczniowie szkół średnich piją alkohol podczas spotkań rodzinnych (36%), natomiast uczniowie ze szkół podstawowych – 14%. W kategorii *inne* szkoła ponadpodstawowa podawało najczęściej urodziny znajomych, natomiast szkoła podstawowa wskazywała na Sylwestra oraz urodziny.

Zdecydowana większość uczniów obu szkół nigdy nie zażywała marihuany ani haszyszu. W liceum jednorazowej próby podjęło się 8% osób, w szkole podstawowej jest to 2%. Zażycie marihuany lub haszyszu 40 razy lub więcej deklaruje 3% licealistów oraz 3% uczniów szkoły podstawowej.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy największa grupa starszej młodzieży (39%) zażyła marihuanę lub haszysz od 1 do 2 razy. W szkole podstawowej aż 32% uczniów twierdzi, iż zrobiło to 40 razy lub więcej. Od 3 do 5 razy marihuany lub haszyszu spróbowało 16% uczniów szkoły

ponadpodstawowej oraz 19% uczniów szkoły podstawowej.

W przebadanych szkołach prawie nikt nie zażył amfetaminy. Tylko 1% osób twierdzi, iż zrobiło to od 1 do 2 razy. W przypadku szkoły podstawowej 3% uczniów zażyło amfetaminy 40 razy lub więcej. W przypadku liceum jest to 2%.

Bardzo duża liczba uczniów zażyło amfetaminę w ciągu ostatnich 12 miesięcy 40 razy lub więcej. W szkole podstawowej jest to 35%, w liceum – 25%. Więcej osób z szkoły średniej przyznaje się do niezazywania amfetaminy (34%) aniżeli w szkole podstawowej (29%).

Zaskakująco duża liczba uczniów ze szkoły podstawowej zażyła amfetaminę w ciągu ostatnich 30 dni (58%). Wśród uczniów szkoły średniej odsetek ten jest trochę mniejszy – 38%. W ciągu ostatnich 30 dni w liceum 37% osób nie zażyło amfetaminy, a w szkole podstawowej jest to tylko 9%.

Według zgromadzonych informacji uczniowie szkoły podstawowej niewiele, ale częściej, zażywali sterydy anaboliczne. 2% uczniów przyznało się do zażycia ich 40 razy lub więcej. Wśród uczniów Liceum Ogólnokształcącego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego jest to 1%.

W Liceum Ogólnokształcącego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego tacy uczniowie stanowią 85%, w szkole podstawowej jest to trochę większy procent – 90. Starsi uczniowie, którzy próbowali narkotyków, najczęściej wskazywali swój dom lub dom kolegi jako miejsce pierwszego zażycia narkotyków (6%) oraz wakacje (5%). Młodszy uczniowie najczęściej zaznaczali mieszkanie własne lub kolegi (2%) lub mieszkanie dilerów (2%). W kategorii inne pojawiały się odpowiedzi takie jak urodziny, ogniska oraz galeria handlowa.

Do zażywania dopalaczy przyznało się odpowiednio 2% uczniów szkół ponadpodstawowych oraz 3% podstawowych.

Uczniowie w większości nie wiedzą, gdzie można kupić marihuanę lub haszysz. W szkole średniej (78%), jak i szkole podstawowej (76%) jest to podobny wynik. Dla jednej i drugiej grupy wiekowej park i ulica są najbardziej znanym miejscem, w którym można zakupić marihuanę lub haszysz. Odpowiedziało tak 12% licealistów oraz 12% uczniów szkoły podstawowej.

Niepokojący wydaje się fakt, iż 9% licealistów oraz 7% uczniów szkoły podstawowej wskazało szkołę jako miejsce zakupu. Jako inne uczniowie podawali: na mieście, u znajomych, Internet, automaty CBD.

Zdecydowana większość uczniów z gminy Sulechów zadeklarowała, że nie zna miejsca, w którym można kupić dopalacze. W Liceum Ogólnokształcącego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego było to 87%, w szkole podstawowej 82%. Licealiści uważają, że najłatwiej można kupić dopalacze na dyskotecę/w pubie (9%). Wśród młodszych jest to park, ulica (8%). W kategorii inne znalazły się takie odpowiedzi jak: bezpośrednio u dilerów, sklep, u kolegi, na osiedlu oraz w Internecie.

W kwestii papierosów niepokojące wydają się dane zebrane od uczniów Liceum Ogólnokształcącego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego. **Aż 45% uważa, że większość znajomych pali papierosy.** W przypadku szkoły podstawowej jest to mniejszy odsetek – 16%. W liceum w opinii badanych większość ich kolegów/koleżanek pije napoje alkoholowe (54%) oraz upija się (27%). Palenie marihuany lub haszyszu jest już mniej popularne wśród znajomych uczniów, chociaż względnie wysoki odsetek licealistów uważa, że kilku ich znajomych (32%) pali. Mało kto zażywa amfetaminę, choć wiele osób nie zna odpowiedzi na to pytanie. Według uczniów na depresję cierpi kilku ich znajomych. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w szkole podstawowej jest to większy odsetek – 38%. W szkole średniej jest to 34%. Młodzież zaznacza, że większość ich znajomych nie wypuszcza telefonu z rąk.

Uczniowie nie biorą udziału w pozalekcyjnych zajęciach sportowych. W liceum jest to 77%, a w szkole podstawowej nieco mniej – 52%. W temacie wolontariatu odpowiedzi młodszych, jak i starszych uczniów wyglądają bardzo podobnie. Połowa nigdy nie bierze w nim udziału. Komputer, tablet oraz telefon cieszą się większą popularnością. **Aż 83% uczniów szkoły średniej oraz 67% uczniów szkoły podstawowej deklaruje używanie telefonu bardzo często, prawie codziennie.** Uczniowie nie korzystają z automatów do gry ani nie biorą udziału w grach SMS-owych. Odpowiedzi dotyczące oglądania telewizji wyglądają podobnie w obu rodzajach szkół a odpowiedzi rozłożone są po równo.

Uczniowie szkoły podstawowej częściej uprawiają sport aniżeli uczniowie szkół średnich. Aż 36% młodszych uczniów uprawia sport bardzo często, raz lub dwa razy w tygodniu. W przypadku szkoły ponadpodstawowej jest to 14%. Niestety, uczniowie mniej chętnie sięgają po książki. Ponad 1/3 uczniów liceum (32%) oraz szkoły podstawowej (36%) nigdy nie czyta książek.

Do korzystania z komputera i Internetu powyżej 6 godzin przyznaje się 30% uczniów szkół ponadpodstawowych oraz 27% młodszych uczniów. Najwięcej osób poświęca na to czas od 3 do 6 godzin. W szkole średniej jest to 42% uczniów, w szkole podstawowej – 36%.

Uczniowie przebadanych szkół średnich z terenu gminy Sulechów najczęściej zgadzali się, że

z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność ich nauki lub pracy. Przyznali się do tego również młodsi uczniowie (36%). Duża część szkoły ponadpodstawowej późno w nocy nie śpi, bo surfuje po Internecie (32%). W szkole podstawowej jest to 34%. Równie często wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza im się zapomnieć o codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka) (28%), a młodszymi nawet częściej – 33%. Najmniej osób przyznaje się do wybierania sieci zamiast spotkań z innymi (12%). W przypadku szkoły podstawowej jest to 13%.

Połowa uczniów w szkołach ponadpodstawowych (53%) oraz połowa uczniów w szkole podstawowej (55%) nie doświadczyła cyberprzemocy. Uczniowie szkoły podstawowej w 7% przyznali się do bycia sprawcą. Zdecydowanie więcej osób było ofiarą cyberprzemocy w szkołach średnich (24%).

Wśród uczniów szkół średnich w Sulechowie najczęstszym doświadczanym zachowaniem było wyzywanie (58%) oraz wykluczenie z grupy rówieśniczej (46%). Najczęściej wskazywano szantażowanie (22%) oraz publikowanie lub rozsyłanie kompromitujących informacji (22%). Zdaniem młodszymi najbardziej dotkliwie okazało się wyzywanie (61%). Najczęściej młodsi spotykali się z nękaniami (17%).

Uczniom szkół średnich w Sulechowie zdarzyło się uczestniczyć w grupie dokuczającej innym częściej (64%) niż uczniom szkoły podstawowej 35%. W szkole podstawowej natomiast częściej deklarowano uczestnictwo w grupie, która bije innych (20%). W szkole średniej mało kto uczestniczył w grupie, która inicjuje bójkę z innymi grupami (7%).

Wśród młodszymi jest to większy odsetek – 20%, z czego 10% to sytuacje od 1 do 2 razy. Większość uczniów nie rozpoczynała bójkę indywidualnie. W szkole średniej jest to 90%, w szkole podstawowej – 75%.

Pytanie dotyczące kradzieży przyniosło bardzo podobne odpowiedzi w obydwóch szkołach. Szczęśliwie około 84% uczniów z jednej, jak i z drugiej szkoły nic nie ukradło w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Nie odnotowano również włamania w celu kradzieży wśród uczniów ani celowego zniszczenia własności publicznej lub prywatnej. W liceum uczniowie nie sprzedali nic kradzionego w tym okresie, w szkole podstawowej 7% przyznało się do tego czynu od 1 do 2 razy.

67% licealistów oraz 70% uczniów szkoły podstawowej nie doświadczyła nigdy popychania ani szarpania w rodzinie. Większość nie doświadczyła również bicia. Niestety blisko połowa starszych uczniów (45%) spotkała się ze stosowaniem wyzwisk oraz poniżaniem w rodzinie. W przypadku młodszymi jest to trochę mniejszy odsetek – 66%. Prawie 1/5 uczniów szkół na terenie gminy Sulechów – 23% szkół średnich oraz 22% w szkołach podstawowych w Sulechowie –

doświadczyła stosowania gróźb w rodzinie.

Rodzice uczniów najczęściej jako formę konsekwencji stosują upomnienie, rozmowę bądź pogadankę. Akty przemocy fizycznej pojawiają się zdecydowanie rzadziej. Wśród uczniów szkoły podstawowej 10% doznaje w domu gróźb bądź straszenia karami. W szkole średniej jest to 7%. Warto zwrócić uwagę na dość wysoki odsetek uczniów, których dotyka krzyczenie ze strony rodziców. Jest to 19% uczniów z przebadanych szkół.

Młodszy uczniowie rzadziej rozmawiali na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze. Najwięcej uczniów rozmawiało na ten temat z rodzicami. W szkole średniej jest to 77% uczniów, w szkole podstawowej – 69%. Tylko 29% uczniów szkoły podstawowej rozmawiało na ten temat z psychologiem szkolnym, gdzie w szkole średniej jest to 59%. Duża część starszych uczniów (76%) sama zdobywa na ten temat wiedzę.

Uczniowie obu szkół najczęściej sięgają po telefon w celu porozmawiania, rzadziej smsują. W obu szkołach równie częstym powodem jest nuda oraz chęć zabicia czasu. Wśród starszych uczniów 47% używa telefonu w celu ściągnięcia danych z Internetu do lekcji, w szkole podstawowej jest to 30%. Uczniowie najrzadziej wykorzystują telefon w celu ćwiczeń.

Na większości uczniów prośba odłożenia telefonu nie robi wrażenia. Młodszy uczniowie częściej robią się agresywni (8%), niespokojni (14%) oraz pobudzeni (8%) aniżeli starsi uczniowie (kolejno: 3%, 8%, 3%).

Badania społeczne w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych

W październiku 2022 Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień zleciło firmie Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki audyt w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w gminie Sulechów. Na początku listopada 2022 r. została przeprowadzona rekrutacja „tajemniczych klientów” [TK] realizujących pierwsze audyty (przed szkoleniem w punkcie), a także ich przeszkolenie. W wyniku tych działań w dniach 16- 26.11.2022 w I etapie audytu specjalnie przeszkolony 18-letni chłopak, wyglądający młodziej (na około 17 lat), udał się wraz z trenerem CDP, do punktów sprzedaży i podjął próbę zakupu alkoholu (najczęściej piwa). Celem badania było sprawdzenie, czy sprzedający/sprzedająca poprosi „Tajemniczego Klienta” o dokument tożsamości potwierdzający jego pełnoletność. Zdecydowana większość ze sprawdzonych punktów sprzedających alkohol (36 na 50 pkt), podczas próby zakupu alkoholu przez Tajemniczego Klienta, sprzedawcy nie wymagali dokumentu potwierdzającego wiek nabywcy. Zaledwie w 14

pkt sprzedawcy poprosili o okazanie dokumentu i mimo zapewnienia przez Tajemniczego Klienta iż zostawił go w domu sprzedawcy zachowali się odpowiednio i odmówili sprzedaży alkoholu. Bezpośrednio po próbie zakupu, trener CDP przeprowadził w punktach sprzedaży szkolenie dotyczące konsekwencji sprzedaży alkoholu osobom nieletnim które podyktowane m.in. jest tym, że nawet za jednorazową sprzedaż niepełnoletnim grożą im wysokie kary - z utratą zezwolenia włącznie. . Po szkoleniu trener CDP rozdał certyfikaty i materiały.

SŁOWNICZEK TERMINÓW UŻYWANYCH W RAPORCIE:

- Audyt; audyt TK: weryfikacja przestrzegania przez sprzedawców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona metodą „tajemniczego klienta”. Jego główną częścią jest próba zakupu alkoholu przez odpowiednio przeszkolone osoby, których wygląd i zachowania wskazują na potencjalną niepełnoletność.
- Audytor/ka: osoba dokonująca audytu. Inaczej: „tajemniczy klient”
- Bufor ochronny: zalecana przez autorów programu „4S” metoda unikania przypadkowej sprzedaży alkoholu lub papierosów nieletnim. Jej istotą jest weryfikacja wieku wszystkich klientów, którzy wyglądają na mniej niż 25 lat.
- Program „4S”; „2S”: autorski program oddziaływań na sprzedawców napojów alkoholowych stworzony przez Centrum Działań Profilaktycznych. Składa się z dwóch audytów prowadzonych metodą „tajemniczego klienta”, szkolenia stacjonarnego oraz w punktach sprzedaży. Jego skuteczność potwierdziły badania ewaluacyjne prowadzone 360 gminach w Polsce. Program był podstawowym narzędziem realizacji niniejszego działania.
- Tajemniczy klient; TK: patrz: audytor/ka; osoba w wieku 18-20 lat (zwykle wyglądający młodziej), która dokonuje audytu mającego na celu weryfikację przestrzegania przez sprzedawców zasady niesprzedawania alkoholu poniżej 18 r. ż.

Wyniki liczbowe audytu w gminie Sulechów przedstawiają się następująco:

- **Liczba punktów zgłoszonych do audytu: 50**
- **Liczba punktów, w których zrealizowano badanie: 50**
- **Liczba sprzedawców, którzy nie poprosili o dowód osobisty: 36**
- **Liczba sprzedawców, którzy zapytali o dowód osobisty: 14**
- **Liczba punktów zamkniętych/ nieczynnych podczas audytu: 10**

III. Oświata

„Wykształcone i aktywne społeczeństwo”

Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Sulechów przy współpracy z

jednostkami oświatowy podejmował działania zmierzające do realizacji celów zawartych w *Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022*.

Wszystkie jednostki oświatowe nadzorowane przez Gminę Sulechów (3 przedszkola publiczne, 8 szkół podstawowych, w tym 7 z oddziałami przedszkolnymi) realizowały szkolne programy profilaktyczne z zakresu promocji zdrowia fizycznego, psychicznego oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa, jak np. „*Gram w Zielone*”, „*Bezpieczna droga do szkoły*”, „*Odmów – nie bierz*”, „*Energetyki – mówimy stop*”, „*Bieg po zdrowie*”, „*Wolni od nałogów*”, „*Cyberzagrożenia, bezpieczeństwo w sieci, zachowania demoralizujące*”, „*Wirtualna pułapka*”, „*Tolerancja, a media społecznościowe*”, „*Archipelag Skarbów*”, „*Radzimy sobie z emocjami*”, „*Oswajamy swoje strachy*”, „*Cyberprzemoc: stalking i heiting*”, „*Smartfon czy i jak?*”, „*Akceptacja inności*”, „*LUPO*”, „*Akademia Bezpiecznego Puchatka*”, „*Agresji i przemocy – stop*”, „*Przyjaciel Zippiego*”, „*Zakręcona akcja*”, „*Owoce w szkole*” i „*Szklanka mleka*”. Dodatkowo przeprowadzane były akcje związane z szerzeniem informacji z zakresu dbania o środowisko naturalne: zbiórki karmy dla zwierząt ze schroniska w Zielonej Górze, akcja „*Posadź swoje drzewo*”, recykling i nauka segregacji odpadów, sprzątanie świata. Zajęcia te służyły kształtowaniu wśród uczniów prospołecznych umiejętności, prawidłowych postaw wobec zachowań ryzykownych, propagowaniu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, przeciwdziałaniu zagrożeniom społecznym i patologiom, a także zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży nie tylko w szkole, ale i poza nią. W te działania zaangażowani zostali również rodzice. Ponadto jednostki oświatowe przeprowadzały konkursy z zakresu bezpieczeństwa, zdrowia, powstrzymywania agresji, a także współpracowały z Policją, Strażą Miejską i Strażą Pożarną w celu zwiększenia świadomości młodych ludzi na temat niebezpieczeństw wynikających z nałogów, agresji, nieodpowiedzialnego zachowania czy korzystania z Internetu.

W jednostkach oświatowych na bieżąco remontowane i odnawiane były sale oraz inne pomieszczenia szkolne celem zapewnienia warunków do prawidłowego kształcenia i wychowywania dzieci i młodzieży. Dyrektorzy kupowali niezbędne pomoce dydaktyczne dla uczniów, zabawki i meble, uwzględniając potrzeby dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności. W roku 2022 kontynuowany był projekt „*Laboratoria przyszłości*” w ramach którego, wszystkie szkoły podstawowe dla których organem prowadzącym jest gmina Sulechów wyposażone zostały w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne, potrzebne w kształtowaniu i rozwijaniu zdolności manualnych i technicznych, a także samodzielnego i krytycznego myślenia niezbędne do rozwijania kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów.

Uczniowie mogli korzystać ze świetlic szkolnych i środowiskowych, w których odbywały się zajęcia (np. plastyczne), a także gry i zabawy pozwalające zarówno na rozwój osobisty, jak

i na kształtowanie umiejętności pracy w zespole. Szkoły oferowały zajęcia dodatkowe, m.in. kółka: teatralne, muzyczne, języków obcych, kulinarne, plastyczne, strzeleckie, szachowe, historyczne, chemiczne, techniczne, rowerowe, biologiczne, a także zajęcia wyrównawcze, korekcyjno- kompensacyjne, logopedyczne, sportowe i wiele innych.

Dyrektorzy szkół, w celu zmotywowania uczniów do osiągnięcia wyższych wyników w nauce i sporcie, przyznawali stypendia.

W roku ubiegłym takie wyróżnienie otrzymali uczniowie:

1. Szkoły Podstawowej im. Melchiora Wańkowicza w Cigacicach
– 7 uczniów,
2. Szkoły Podstawowej w Kijach – 4 uczniów,
3. Szkoły Podstawowej nr 3 im. Janusza Kusocińskiego w Sulechowie
– 168 uczniów,
4. Szkoły Podstawowej nr 1 im. gen. Józefa Bema w Sulechowie
– 46 uczniów,
5. Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Sulechowie – 13 uczniów,
6. Szkoły Podstawowej w Kalsku – 3 uczniów.

W roku 2022 po raz pierwszy na podstawie uchwał nr 0007.404.2021 oraz nr 0007.405.2021 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 21 września 2021 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży szkół podstawowych na terenie Gminy Sulechów oraz w sprawie szczegółowych warunków, formy i zakresu oraz postępowania w sprawie udzielenia pomocy uzdolnionym dzieciom i młodzieży szkół podstawowych na terenie Gminy Sulechów zostały przyznane Sulechowskie Nagrody Edukacyjne dla uczniów kończących szkołę podstawową uzyskując średnią ocen w wysokości co najmniej 5,50. Nagrodę przyznano 22 osobom na łączną kwotę 11 000,00 zł. Wyróżniono w ten sposób: 4 uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 im. gen. Józefa Bema w Sulechowie, 12 uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 im. Janusza Kusocińskiego w Sulechowie, 2 uczniów Szkoły Podstawowej im. Melchiora Wańkowicza w Cigacicach, 2 uczniów Szkoły Podstawowej w Kijach, 1 ucznia Szkoły Podstawowej w Kalsku oraz 1 ucznia Szkoły Podstawowej w Bukowie.

W jednostkach oświatowych dokonywano wielu napraw i modernizacji oraz tworzono nowe miejsca aktywności ruchowej. Rozbudowa placu zabaw w Przedszkolu nr 5 w Sulechowie oraz w Przedszkolu nr 6 „Tęczowa Szóstka” w Sulechowie o urządzenia zabawowe dla dzieci, z uwzględnieniem potrzeb dzieci niepełnosprawnych. W Szkole Podstawowej nr 1 im. gen. Józefa

Bema w Sulechowie przebudowa placu zabaw i budowa boiska wielofunkcyjnego. W szkołach i przedszkolach w ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sulechowie realizowana była działalność w zakresie dożywiania dzieci w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Kolejny rok kontynuowano program pod nazwą „Sulechowska Rodzina 3+”, skierowany do rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje. W roku sprawozdawczym wydano 120 kart, dzięki którym uczestnicy programu mieli możliwość korzystania ze zniżek oferowanych przez jednostki organizacyjne, takie jak Sulechowski Dom Kultury im. F. Chopina w Sulechowie, Ośrodek Sportu i Rekreacji „Sulechowianka” w Sulechowie, publiczne i niepubliczne przedszkola oraz żłobki, a także podmioty takie jak: kawiarnie, księgarnie, gabinety stomatologiczne i weterynaryjne.

Wspieraniu osób starszych służył program „Sulechowska Karta Seniora”. W roku 2022 wydano 189 kart, uprawniających emerytów do wielu zniżek. Dzięki temu mieszkańcy gminy, którzy ukończyli 60 lat otrzymali możliwość aktywnego zagospodarowania czasu wolnego.

Kontynuowano również program społeczny „Sulechowska koperta życia”. Jego celem było wspomaganie jednostek ratownictwa medycznego poprzez umożliwienie szybkiego podjęcia czynności medycznych w stosunku do osób potrzebujących, z utrudnionym lub ograniczonym kontaktem osobistym. „Sulechowska koperta życia” stworzona została jako wiarygodne źródło dla ratowników medycznych lub lekarzy informujące o lekach zażywanych przez seniorów. Karta dostępna jest w Urzędzie Miejskim Sulechów oraz została przekazana do przychodni lekarskich celem ich rozpowszechnienia.

Powyższe programy realizowane były w ramach zadań Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Sulechów. Nadto należy podkreślić, że osiągnięcie celów wyznaczonych w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sulechów na lata 2018-2022” w zakresie oświaty odbywa się przy współpracy wielu podmiotów, zarówno sektora publicznego, jak i pozarządowego.

IV. Budownictwo mieszkaniowe

„Właściwa gospodarka mieszkaniowa , zapewniająca mieszkańcom gminy bezpieczne zamieszkiwanie”

Analiza Problemów Społecznych

Potrzeby mieszkaniowe:

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. własność Gminy Sulechów stanowi 48 budynków, natomiast w 135 budynkach Gmina Sulechów jest współwłaścicielem, zgodnie z procentowym udziałem we współwłasności danej nieruchomości.

Stan zasobu lokalowego Gminy Sulechów przedstawia się następująco:

Rodzaj własności	Ilość bud.	Ilość lokali mieszkalnych w tym : ilość lokali w najmie socjalnym	Pow. użytk. lokali mieszkalnych	Lokale użytkowe		Garaze		Budynki gospodarcze
				Ilość	Pow. w m ²	Ilość	Pow. w m ²	Ilość
Współwłasność Gminy	135	294	15 903,41	8	644,43	-	-	-
		6	329,95					
Własność Gminy 100 %	48	213	9 196,02	19	3 118,61	27	459,40	63
		76	2 933,17					
Ogółem:	183	507	25 099,43	27	3 763,04	27	459,40	63
		82	3 263,12					

W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek liczby lokali mieszkalnych co jest związane ze sprzedażą lokali mieszkalnych na rzecz najemców.

Istniejący mieszkaniowy zasób Gminy Sulechów nie zaspakaja potrzeb jej mieszkańców.

Na dzień 31.12.2022r. zakwalifikowanych do przydziału lokalu z mieszkaniowego zasobu Gminy Sulechów było 124 rodzin, natomiast oczekujących na lokal ze względu na wyrok sądowy orzekający eksmisję było 29 rodzin.

W 2022 roku złożono 64 wnioski o przyznanie lokalu z mieszkaniowego zasobu Gminy, które najczęściej motywowane były:

- brakiem posiadania samodzielnego mieszkania,
- nadmiernym zagęszczeniem w aktualnie zamieszkiwanych lokalach,
- konfliktami rodzinnymi,
- bezdomnością.

Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym w Sulechowie zarządzający gminnym zasobem

mieszkaniowym i lokalami użytkowymi w 2022 roku zrealizował 7 wniosków o najem lokalu mieszkalnego.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. zapotrzebowanie na lokale przedstawia się następująco:

1. Zapotrzebowanie na lokale mieszkalne ze względu na brak posiadania samodzielnego mieszkania:

1) lokale mieszkalne - 81

2) lokale w najmie socjalnym - 43

w tym:

- zapotrzebowanie na lokale ze względu na nadmierne zagęszczenie:

1) lokale mieszkalne - 40

2) lokale w najmie socjalnym - 25

- zapotrzebowanie na lokale ze względu na konflikty rodzinne:

1) lokale mieszkalne - 18

2) lokale w najmie socjalnym - 13

- zapotrzebowanie na lokale ze względu na bezdomność:

1) lokale mieszkalne - 0

2) lokale w najmie socjalnym - 5

- inne mieszkalne - 23

2. Zapotrzebowanie na najem socjalny ze względu na wyroki eksmisyjne:

1) wyroki sądowe z powodu zaległości w opłatach czynszowych - 23

2) inne powody - 6

3) liczba wyroków sądowych ze względu na dewastację zajmowanego lokalu - 0

4) liczba wyroków sądowych ze względu na przemoc w rodzinie - 0

ZGMK w Sulechowie zgodnie z Uchwałą Nr 0007.357.2021 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 20 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Sulechów, zobowiązany jest do zawierania umów najmu lokalu mieszkalnego w pierwszej kolejności m.in. z osobami:

- zamieszkującymi w budynkach stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy przeznaczony do rozbiorczy lub remontu kapitalnego – 0,

-zostały pozbawione lokalu z gminnego zasobu w wyniku klęski żywiołowej lub zdarzenia losowego – 0,

- opuszczającymi dom dziecka lub rodzinę zastępczą wg stanu na 31.12.2022 r. - 7.

Ponadto ZGMK w Sulechowie zrealizował zamiany mieszkań:

- z urzędu – 3
- inne wnioski – 0

STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW

Utrzymanie gminnych zasobów mieszkaniowych na odpowiednim poziomie technicznym i estetycznym, zapewniającym ich dalsze bezpieczne użytkowanie wymaga podejmowania działań zmierzających do zachowania substancji budowlanej wraz z instalacjami w należyłym stanie.

W 2022 roku zrealizowano następujące zadania inwestycyjne i remontowe:

1. wykonano prace budowlane polegające na wykonaniu termomodernizacji budynku mieszkalnego położonego w Sulechowie przy ul. Armii Krajowej 61. Zakres prac obejmował m. in. wykonanie nowego pokrycia dachowego, wymianę rynien, rur spustowych i obróbek blacharskich, wymianę okien, parapetów, naprawę i wykonanie nowych tynków wapiennych wraz z odtworzeniem historycznej faktury oraz dociepleniem elewacji tylnej i bocznej budynku, a także renowację drzwi wejściowych;
2. zakończono wymianę instalacji etażowego gazowego centralnego ogrzewania w następujących lokalach mieszkalnych:
 - a) Armii Krajowej 76A/2,
 - b) Armii Krajowej 76A/3,
 - c) Armii Krajowej 76A/5,
 - d) Chopina 2/8,
 - e) Plac Ratuszowy 3/5,
 - f) Plac Ratuszowy 4/2,
 - g) Plac Ratuszowy 13/3,
 - h) Plac Ratuszowy 15/5,
 - i) Plac Ratuszowy 29/3,
 - j) Tkacka 5/1,
 - k) Tkacka 5/2,
 - l) Tkacka 5/3.

Zadanie realizowane było przez Gminę Sulechów dzięki uzyskaniu wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, Osi Priorytetowej 3 - Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.2 – Efektywność energetyczna, Poddziałanie 3.2.5 Efektywność energetyczna – wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych;

3. w ramach własnych środków finansowych wykonano instalację etażowego gazowego

centralnego ogrzewania w niżej wymienionych lokalach mieszkalnych:

- Poznańska 8/2,
- Poznańska 54-55/5,
- Armii Krajowej 61/2,
- Armii Krajowej 61/3,
- Armii Krajowej 61/4,
- Sikorskiego 22/1;

4. zakończono zadanie inwestycyjne polegające na budowie przydomowej biologicznej oczyszczalni ścieków w m. Głogusz 27, w tym wykonano instalację wodno – sanitarną, wydzielono i wykonano pomieszczenia WC w lokalach usytuowanych we wspomnianym budynku;

5. wykonano remont pokrycia dachowego w budynku wielorodzinnym położonym w Sulechowie przy ul. Licealnej 17 oraz w budynku położonym w Sulechowie przy ul. Lipowej 1. Zakłada się również systematyczną poprawę stanu technicznego zasobu mieszkaniowego z uwzględnieniem pierwszeństwa realizacji działań, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ludzi i mienia. Na bieżąco wykonywane są prace remontowe i konserwacyjne w budynkach i lokalach stanowiących własność Gminy Sulechów, w zakresie:

- 1) remontu wolnych lokali
- 2) wymiany instalacji wodnych i kanalizacyjnych
- 3) montażu instalacji antenowych
- 4) montażu instalacji domofonowych
- 5) malowanie klatek schodowych
- 6) wymiany instalacji elektrycznych
- 7) wykonania izolacji poziomej – iniekcji w budynku mieszkalnym
- 8) wymiany drzwi wejściowych
- 9) wymiany stolarki okiennej
- 10) odprowadzenia wód opadowych z budynku
- 11) drobnych prac remontowo-konserwacyjnych.

Nadal głównym problemem jest zły stan techniczny wielu budynków i lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Sulechów. W większości są to budynki stare, o niskiej efektywności energetycznej, wymagające ponoszenia dużych nakładów finansowych.

Każdego roku Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym w Sulechowie ustala szczegółowy plan remontów oraz zadań inwestycyjnych, uwzględniający realne możliwości finansowe Gminy, w tym w zakresie kompleksowej modernizacji budynków, tj.:

- ocieplenie obiektu, wymianę okien, drzwi zewnętrznych;
- sukcesywna zmiana sposobu ogrzewania budynków z węglowego na paliwa ekologiczne (gazowe), wpływająca na poprawę jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji.

Poczynione nakłady finansowe na remonty budynków i lokali gminnych tylko w części poprawiły ich stan techniczny.

Kolejnym wyzwaniem dla Gminy, które uwidoczniło się w 2022r. jest podniesienie niskiej efektywności energetycznej budynków wchodzących w skład gminnych zasobów mieszkaniowych, w szczególności zmniejszenie wysokiego zużycia energii elektrycznej. Inwestowanie w działania na rzecz efektywności energetycznej, np: wymianę oświetlenia na energooszczędne w budynkach wchodzących w skład gminnych zasobów mieszkaniowych, może przynosić znaczne oszczędności energii.

W budynkach wspólnot mieszkaniowych remonty i modernizacje budynków wykonywane są w oparciu o podjęte uchwały, i uzależnione są od możliwości finansowych współwłaścicieli oraz wielkości środków zgromadzonych na funduszu remontowym.

W budynkach stanowiących w 100% własność Gminy wieloletnie potrzeby w tym zakresie są zdiagnozowane, natomiast we wspólnotach plany remontowe opracowywane są na określony rok kalendarzowy w formie planu gospodarczego.

Zasadą działania Gminy we wspólnotach jest racjonalne wspomaganie realizacji uchwalonych planów remontowych stosownie do udziału we współwłasności.

Głównym źródłem finansowania i utrzymania budynków oraz lokali komunalnych są wpływy z czynszów. Polityka czynszowa powinna zmierzać do takiego ukształtowania stawek czynszu, aby wpływy z czynszów mogły pokryć nie tylko koszty bieżącego utrzymania budynków, ale również koszty ich remontów oraz koszty niezbędnych remontów lokali.

Budownictwo mieszkaniowe

W 2022 r. kontynuowano budowę budynków wielorodzinnych w Sulechowie przy os. Piastów, ul. Piaskowej oraz ul. Anyżowej i Miętowej w Krężołach. W 2022 r. rozpoczęto również budowę dwóch budynków wielorodzinnych przy Al. Wielkopolskiej w Sulechowie.

Planowane jest przez spółki deweloperskie wybudowanie kolejnych budynków wielorodzinnych w Sulechowie przy ul. Tkackiej, ul. Przemysłowej (tereny prywatne po byłym tartaku w Sulechowie) oraz ul. Armii Krajowej.

Kontynuowana jest budowa budynków jednorodzinnych w zabudowie wolnostojącej i bliźniaczej, budowanych głównie w Brzeziu k. Sulechowa oraz os. Piastów w Sulechowie, przez spółki deweloperskie.

Wciąż zauważalny jest wzrost ilości powstających budynków mieszkalnych jednorodzinnych

w szczególności na osiedlu Piastów (południowa część Sulechowa), w Krężołach (okolice ul. Żurawiej i Ziołowej), Brzeziu k. Sulechowa, Kruszynie i Obłotnym. Związane jest to z obowiązującymi na tych terenach miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego umożliwiającymi zabudowę oraz wciąż rozbudowywaną infrastrukturą techniczną, w tym sieci wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne.

W 2021 r. Gmina Sulechów nabyła grunt (część terenu po byłym tartaku przy ul. Przemysłowej w Sulechowie) na potrzeby budowy mieszkań. Powodem nabycia przedmiotowych działek jest zamiar realizacji przez Gminę Sulechów budowy ok. 100 lokali mieszkalnych przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców naszej Gminy, przy wsparciu finansowym Banku Gospodarstwa Krajowego. Obecnie trwają prace projektowe dla tej inwestycji. W 2022 r. powołana została spółka Społeczna Inicjatywa Społeczna pod nazwą SIM Sulechów sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze, którą utworzyła Gmina Sulechów oraz RTBS Zielona Góra. W ramach tej spółki, na terenie os. Piastów w Sulechowie ma powstać obiekt wielorodzinny z 28 lokalami mieszkalnymi.

Powstanie społecznej inicjatywy mieszkaniowej SIM Sulechów sp. z o.o. zwiększy dostępność mieszkań na wynajem dla osób o umiarkowanych dochodach.

W dalszym ciągu opracowywane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego umożliwiające rozwój budownictwa mieszkaniowego jedno i wielorodzinnego również na terenach prywatnych. Gmina Sulechów zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na bieżąco przejmuje nieruchomości przeznaczone na drogi gminne umożliwiając dostęp do nowo powstających budynków mieszkalnych.